

Ärende: VN/33963/2024

Begäran om utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den

Lausunnonantajan lausunto

Reformen av de utbildningar som främjar integration och språkkunskaper

Närpes stad har gedigen erfarenhet av integrationsfrämjande arbete, särskilt inom svenskspråkig integration samt inom utbildningsformer som kombinerar strukturerad närundervisning, koncentrerade studiehelheter och kontinuerlig pedagogisk uppföljning. Verksamheterna har fungerat som en viktig del av integrationshelheten genom att förbereda individer för fortsatta studier och etablering i arbetslivet.

Förslaget att integrationsutbildning och utbildning i grundläggande litteracitet framöver uteslutande ska ordnas som arbetskraftsutbildning innebär en väsentlig förändring. Även om reformens mål att stärka utbildningarnas arbetslivsanknytning är motiverat, visar praktisk erfarenhet att en betydande andel av integrationskunderna inte omedelbart har förutsättningar att nå reformens målsättningar. Detta gäller särskilt personer med låg utbildningsbakgrund, begränsad studievana, bristande läs- och skrivkunnighet, hälsomässiga eller psykosociala utmaningar samt omsorgsansvar. För dessa grupper har utbildning inom det fria bildningsarbetet utgjort en ändamålsenlig och lokalt förankrad integrationsväg där språkutveckling, studiefärdigheter, samhällsorientering och arbetslivsfärdigheter har kunnat uppnås genom sammanhållna utbildningshelheter med kontinuerlig lärarnärvaro och pedagogiskt stöd.

Det finns en uppenbar risk att en ensidig övergång till arbetskraftsutbildning leder till avbrutna eller förlängda integrationsprocesser för vissa målgrupper, vilket direkt kan motverka reformens mål om effektivare integration och snabbare etablering på arbetsmarknaden.

Utöver detta är det viktigt att integrationssystemet även fortsättningsvis möjliggör kompletterande och frivilliga studier inom det fria bildningsarbetet, också efter genomförd arbetskraftspolitisk

integrationsutbildning. För många individer utgör dessa studier en nödvändig fortsättning för att befästa språkkunskaper, stärka samhällsförståelsen och skapa förutsättningar för vidare studier eller etablering i arbetslivet.

Grundläggande litteracitet och grundläggande utbildning för vuxna är i detta sammanhang centrala utbildningsformer. För personer med låg utbildningsbakgrund eller bristande läs- och skrivkunnighet är dessa färdigheter en grundläggande förutsättning för att överhuvudtaget kunna tillgodogöra sig arbetskraftsutbildning, samhällsservice och arbetslivets krav. Det fria bildningsarbetet har utvecklat fungerande och målgruppsanpassade utbildningsmodeller för dessa särskilt sårbara grupper.

På mindre orter och i regioner med begränsat utbildningsutbud är det dessutom avgörande att utbildningsvägarna inte avbryts genom snäva åldersgränser eller brist på alternativa studievägar. Möjligheten att delta i grundläggande utbildning för vuxna även i högre åldrar är för många en nödvändig förutsättning för att kunna gå vidare till yrkesutbildning, läroavtal eller annan utbildning som leder till sysselsättning.

För svenskspråkig integration i regioner som Österbotten har utbildningar inom det fria bildningsarbetet haft särskild betydelse för att möjliggöra språkinläring och samhällsdelaktighet i svenskspråkiga miljöer. Dessa fungerande strukturer är svåra att ersätta enbart genom arbetskraftsutbildning.

Det är även viktigt att beakta att föräldrars språkkunskaper har direkt betydelse för barns möjligheter till utbildningsmässig och ekonomisk jämlikhet samt samhällelig inkludering. Forskning och nordiska erfarenheter visar att bristande språklig och samhällelig delaktighet hos föräldrar kan bidra till ett långvarigt utanförskap som i värsta fall får konsekvenser även för nästa generation. Om tillgången till ändamålsenlig, tillgänglig och lågtröskelbaserad integrationsutbildning försämras finns därför en påtaglig risk att marginalisering får generationsöverskridande effekter, särskilt i lokalsamhällen där alternativa utbildningsvägar och stödfunktioner är begränsade.

Mot denna bakgrund är det viktigt att det fria bildningsarbetets kompletterande roll inom integrationsutbildningen säkerställs även i det nya systemet. Det fria bildningsarbetets inarbetade strukturer har visat sig fungera väl, vara flexibla och därmed totalekonomiskt effektiva.

Närpiön kaupungilla on vankka kokemus kotoutumista edistävistä työstä, erityisesti ruotsinkielisen kotoutumisen saralla sekä sellaisten koulutusmuotojen osalta, joissa yhdistyvät suunnitelmallinen lähiopetus, keskitetyt opintokokonaisuudet ja säännöllinen pedagoginen seuranta. Nämä toiminnot ovat muodostaneet keskeisen osan kotoutumisen kokonaisuutta valmistamalla kotoutujia jatko-opintoihin ja työelämään siirtymiseen.

Ehdotus, jonka mukaan kotoutumiskoulutus ja luku- ja kirjoitustaidon koulutus järjestettäisiin jatkossa yksinomaan työvoimakoulutuksena, merkitsee huomattavaa muutosta. Vaikka uudistuksen tavoite vahvistaa koulutuksen työelämäyhteyttä on perusteltu, käytännön kokemus osoittaa, ettei merkittäväällä osalla kotoutumispalvelujen asiakkaista ole välittömästi valmiuksia saavuttaa uudistuksen tavoitteita. Tämä koskee erityisesti kotoutujia, joilla on vähäinen koulutustausta, puutteelliset opiskelutaidot, heikko luku- ja kirjoitustaito, terveydellisiä tai psykososiaalisia haasteita tai hoivavastuita. Näille ryhmille vapaan sivistystyön tarjoama koulutus on muodostanut tarkoituksenmukaisen ja paikallisesti vakiintuneen kotoutumisväylän, jossa kielellinen kehitys, opiskeluvalmiudet, yhteiskuntaorientaatio ja työelämätaidot on saavutettu ehyiden koulutuskokonaisuuksien sekä opettajan läsnäolon ja säännöllisen pedagogisen tuen avulla.

On olemassa ilmeinen riski, että yksipuolinen siirtyminen työvoimakoulutusmalliin johtaa tiettyjen kohderyhmien osalta keskeytyneisiin tai pitkittyneisiin kotoutumisprosesseihin. Tämä voi suoraan toimia uudistuksen tavoitteita – tehokkaampaa kotoutumista ja nopeampaa työmarkkinoille sijoittumista – vastaan.

Tämän ohella on ensisijaisen tärkeää, että kotoutumisjärjestelmä mahdollistaa jatkossakin vapaan sivistystyön puitteissa järjestettäviä täydentäviä ja vapaaehtoisia opintoja myös työvoimapolitiittisen kotoutumiskoulutuksen suorittamisen jälkeen. Monille yksilöille nämä opinnot ovat välttämätön jatkumo kielitaidon ja yhteiskunnan ymmärtämisen vahvistamiseksi ja edellytysten luomiseksi jatko-opinnoille tai työelämään sijoittumiselle.

Luku- ja kirjoitustaidon koulutus ja aikuisten perusopetus ovat tässä yhteydessä keskeisiä koulutusmuotoja. Kotoutujille, joilla on heikko koulutustausta tai puutteellinen luku- ja kirjoitustaito, nämä taidot ovat perusedellytys sille, että he voivat ylipäättään saada hyötyä työvoimakoulutuksesta, käyttää yhteiskunnan palveluja ja vastata työelämän vaatimuksiin. Vapaa sivistystyö on kehittänyt toimivia ja kohderyhmille räätälöityjä koulutusmalleja näille erityisen haavoittuville ryhmille.

Pienillä paikkakunnilla ja alueilla, joilla koulutustarjonta on rajallista, on lisäksi ratkaisevaa, etteivät koulutusväylät katkea tiukkojen ikärajojen tai vaihtoehtoisten opintopolkujen puutteen vuoksi. Mahdollisuus osallistua aikuisten perusopetukseen myös korkeammalla iällä on monille välttämätön edellytys siirtymiselle ammatilliseen koulutukseen, oppisopimuskoulutukseen tai muuhun työllistymiseen johtavaan koulutukseen.

Pohjanmaan alueen ruotsinkielisessä kotoutumisessa vapaan sivistystyön puitteissa järjestetyllä koulutuksella on ollut erityinen merkitys kielen oppimisen ja yhteiskunnallisen osallisuuden mahdollistamisessa ruotsinkielisissä ympäristöissä. Näitä toimivia rakenteita on vaikea korvata pelkällä työvoimakoulutuksella.

On myös tärkeää huomioida, että vanhempien kielitaidolla on suora vaikutus lasten mahdollisuuksiin saavuttaa koulutuksellinen ja taloudellinen tasa-arvo sekä yhteiskunnallinen inklusio. Tutkimustiedon valossa ja pohjoismaisten kokemusten perusteella vanhempien puutteellinen kielellinen ja yhteiskunnallinen osallisuus voi myötävaikuttaa pitkäaikaiseen syrjäytymiseen, jolla on pahimmillaan vaikutuksia myös seuraavaan sukupolveen. Jos tarkoituksenmukaisen ja matalan kynnyksen kotoutumiskoulutuksen saatavuus heikkenee, on olemassa huomattava riski, että marginalisoidumisella on ylisukupolvisia vaikutuksia, erityisesti paikallisyhteisöissä, joissa vaihtoehtoiset koulutusväylät ja tukitoiminnot ovat rajallisia.

Tätä taustaa vasten on tärkeää, että vapaan sivistystyön täydentävä rooli kotoutumiskoulutuksessa varmistetaan myös uudessa järjestelmässä. Vapaan sivistystyön vakiintuneet rakenteet ovat osoittautuneet toimiviksi, joustaviksi ja siten kokonaistaloudellisesti tehokkaiksi.

Besparingar i finansieringen av främjandet av integration

Vi har förståelse för att reformen syftar till att uppnå besparingar i enlighet med regeringsprogrammets beslut. Samtidigt vill vi framhålla att besparingar inom integrationsutbildningen bör bedömas ur ett långsiktigt perspektiv.

Avveckling av den nuvarande finansieringen för integrationsutbildning inom det fria bildningsarbetet riskerar att försvaga verksamheter som i praktiken har visat goda och effektiva integrationsresultat. Den föreslagna övergångsfinansieringen fram till utgången av 2028 är i sig positiv, men dess tidsbegränsade karaktär skapar osäkerhet kring verksamheternas långsiktiga planering och utveckling. Övergångsfinansieringen kommer dessutom sannolikt att tillfalla de aktörer som sysselsättningsområdena väljer, vilket medför en risk för att etablerad och fungerande verksamhet avvecklas, nödvändig kompetens försvinner ur branschen samt en påtaglig risk för ökad ojämlikhet mellan regioner. Det finns även en risk att läroanstalter tvingas avveckla utbildningen redan innan lagen träder i kraft, eftersom budgetår och läsår inte sammanfaller.

Reformen innebär även en risk för att kommunerna förlorar en viktig kontaktyta till nyinflyttade invånare. Genom den nuvarande modellen har utbildningsaktörer inom det fria bildningsarbetet fungerat som lättillgängliga och förtroendeskapande ingångar till det lokala samhället och dess tjänster.

Ur kommunalt perspektiv finns en risk att kortsiktiga besparingar leder till längre integrationsprocesser och ökade behov av kompletterande stödåtgärder. Detta kan i förlängningen innebära ökade kostnader för kommuner och andra myndigheter samt fördröjd etablering på arbetsmarknaden.

För svenskspråkig integrationsverksamhet är långsiktig finansiering särskilt viktig, eftersom alternativa strukturer ofta saknas och målgrupperna är relativt små.

On ymmärrettävää, että uudistuksella tavoitellaan hallitusohjelman mukaisia säästöjä. Samalla haluamme kuitenkin korostaa, että kotoutumiskoulutukseen kohdistuvia säästöjä tulisi tarkastella pitkällä tähtäimellä.

Vapaan sivistystyön kautta järjestettävän kotoutumiskoulutuksen nykyisen rahoitusmallin purkaminen vaarantaa toiminnot, jotka ovat käytännön tasolla tuoneet hyviä ja tehokkaita kotoutumistuloksia. Ehdotettu siirtymärahoitus vuoden 2028 loppuun saakka on sinänsä myönteinen asia, mutta sen määräaikaisuus luo epävarmuutta toiminnan pitkäjänteiseen suunnitteluun ja kehittämiseen. Lisäksi siirtymärahoitus kohdentunee työllisyysalueen valitsemille toimijoille, mikä voi johtaa vakiintuneen ja sujuvan toiminnan lakkauttamiseen. Tämä puolestaan voi johtaa välttämättömän alan asiantuntemuksen ja osaamisen kaikkoonamiseen sekä selkeään alueellisen eriarvoisuuden lisääntymiseen. Riskinä on myös, että oppilaitokset joutuvat ajamaan koulutuksen alas jo ennen lain voimaantuloa, koska talousarviovuodet ja lukuvuodet eivät noudata samaa aikataulua.

Uudistuksen myötä kunnat saattavat myös menettää tärkeän yhteyspinnan paikkakunnalle vastamuuttaneisiin asukkaisiin. Nykyisessä mallissa vapaan sivistystyön alaiset koulutusalan toimijat ovat olleet helposti lähestyttäviä ja luottamusta herättäviä väyliä paikallisen yhteisön ja sen palvelujen pariin.

Kuntien näkökulmasta on olemassa riski, että lyhytnäköisten säästöjen vuoksi muodostuu pidempiä kotoutumisprosesseja ja lisääntynyt täydentävien tukitoimenpiteiden tarve. Tämä voi pidemmällä aikavälillä tarkoittaa lisää kustannuksia kunnille ja muille viranomaisille sekä viivästynyttä työmarkkinoille sijoittumista.

Ruotsinkieliselle kotoutumista edistävälle toiminnalle pitkäjänteinen rahoitus on kriittisen tärkeää, koska vaihtoehtoisia rakenteita on usein vähän ja kohderyhmät ovat suhteellisen pieniä.

Målet med integrationen och den ökade förpliktande karaktären

Vi ser positivt på att målen för integration tydliggörs och att fokus riktas mot sysselsättning, språkkunskaper och aktiv delaktighet i samhället. Det är också rimligt att invandrarens ansvar för den egna integrationsprocessen betonas tydligare i lagstiftningen.

Vår samlade erfarenhet visar ändå att en mer förpliktande reglering förutsätter att integrationssystemet erbjuder ändamålsenliga och flexibla vägar för olika målgrupper. Personer med låg utbildningsbakgrund, begränsad studievana, vårdansvar eller andra särskilda stödbehov behöver ofta en stegvis integrationsprocess för att i praktiken kunna ta det ansvar som lagstiftningen förutsätter.

Lågtröskelbaserade utbildnings- och serviceformer har i detta sammanhang haft en central betydelse genom att stärka individens faktiska möjligheter att uppfylla integrationsskyldigheterna. Om dessa strukturer försvagas finns det en risk att den ökade förpliktelsen kan få direkt motsatt effekt för vissa målgrupper.

Avvecklingen av den fria bildningens roll inom integration påverkar dessutom andra utbildningsformer, såsom grundläggande utbildning för vuxna och utbildning för läropliktiga. På mindre orter, där avståndet till större utbildningscentra är långt, utgör dessa utbildningar ofta den enda reella möjligheten för unga vuxna att fullfölja en grundläggande utbildning som förutsättning för vidare studier inom yrkesutbildning, läroavtal eller gymnasieutbildning. Dessa målgrupper är ofta små, och utan koppling till integrationsutbildning har den fria bildningen begränsade ekonomiska möjligheter att upprätthålla och genomföra denna verksamhet. Om integrationsutbildningens uppdrag för fri bildning tas bort i lagen riskerar möjligheten att erbjuda grundläggande utbildning för vuxna och ta emot läropliktiga att försvagas avsevärt, vilket i förlängningen motverkar reformens syfte om förbättrad sysselsättning och i stället ökar belastningen på arbetskraftsutbildningen.

Suhtaudumme myönteisesti siihen, että kotoutumisen tavoitteita selkeytetään ja painopiste siirretään työllistymiseen, kielitaitoon sekä aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallisuuteen. On myös perusteltua, että maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisprosessissa korostetaan lainsäädännössä nykyistä selkeämmin.

Yhteiset kokemuksemme osoittavat kuitenkin, että velvoittavampi sääntely edellyttää kotoutumisjärjestelmältä tarkoituksenmukaisia ja joustavia etenemispolkuja eri kohderyhmille. Käytännössä kotoutujat, joilla on vähäinen koulutustausta, puutteelliset opiskelutaidot, hoivavastuuta tai muita erityisiä tuen tarpeita, tarvitsevat usein vaiheittaisen kotoutumisprosessin voidakseen kantaa lainsäädännön edellyttämän vastuun.

Matalan kynnyksen koulutus- ja palvelumuodoilla on tässä yhteydessä ollut keskeinen merkitys, sillä ne vahvistavat yksilön todellisia mahdollisuuksia täyttää kotoutumisvelvollisuutensa. Mikäli näitä rakenteita heikennetään, on olemassa riski, että velvoittavuuden lisääminen vaikuttaa tiettyjen kohderyhmien kohdalla päinvastoin kuin on tarkoitettu.

Vapaan sivistystyön roolin purkaminen kotoutumista edistävässä toiminnassa vaikuttaa kerrannaisvaikutuksien kautta myös muihin koulutusmuotoihin, kuten aikuisten perusopetukseen ja oppivelvollisten opetukseen. Pienillä paikkakunnilla, joissa etäisyydet suuriin koulutuskeskuksiin ovat pitkiä, nämä koulutukset muodostavat usein nuorten aikuisten ainoan todellisen mahdollisuuden suorittaa peruskoulu, joka on edellytys jatko-opinnoille ammatillisessa koulutuksessa, oppisopimuskoulutuksessa tai lukiossa. Nämä kohderyhmät ovat usein pieniä, ja ilman kytköstä kotoutumiskoulutukseen vapaalla sivistystyöllä on rajalliset taloudelliset edellytykset ylläpitää ja toteuttaa tätä toimintaa. Mikäli vapaan sivistystyön lakisääteinen kotoutumisen edistämiseen liittyvä

tehtävä poistetaan, aikuisten perusopetuksen järjestäminen ja oppivelvollisten vastaanottaminen saattaa vaikeutua merkittävästi, mikä puolestaan toimii pitkällä aikavälillä uudistuksen työllisyystavoitetta vastaan, lisäten samalla työvoimakoulutuksen kuormitusta.

Ändringar i serviceprocessens initialskede

Ett välfungerande initialskede är avgörande för att integrationskunder ska styras till rätt insatser i rätt tid. Utifrån Närpes stads och Folkakademiens erfarenheter kan konstateras att många nyanlända i det initiala skedet behöver mer än en arbetsmarknadsinriktad kartläggning.

Behovet av grundläggande språkutveckling, studiefärdigheter och samhällsorientering är ofta omfattande. Det fria bildningsarbetet har i praktiken fungerat som ett viktigt komplement genom att erbjuda strukturerade men flexibla insatser anpassade till individens förutsättningar.

Den nuvarande verksamhetsmodellen har varit flexibel, snabb och väl anpassad till lokala behov samt har kunnat svara på förändrade lokala integrationsbehov. Genom sin nära koppling till det lokala arbetslivet har utbildningarna dessutom fungerat som ett viktigt komplement till Arbetskraftsmyndighetens service, bland annat genom att tillhandahålla ändamålsenliga språkutbildningar som stött övergången till arbete. I samband med reformen finns en risk att denna lokalt anpassade och arbetslivsnära service försvagas, vilket kan försvåra matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare.

Om serviceprocessen i ett tidigt skede i huvudsak styr mot Arbetskraftsutbildning finns en risk för att förberedande behov underskattas, vilket kan leda till avbrott, förlängda integrationsperioder och minskad motivation. I integrationsprocessens initialskede är det dessutom viktigt att individen känner sig sedd.

Värdefull kunskap, erfarenhet och lokal förankring riskerar att gå förlorade om etablerade integrationsutbildningsaktörer inte längre kan upprätthålla sin verksamhet. De lokala utbildningsanordnarna har dessutom haft etablerade och fungerande kontakter till det regionala arbetslivet och lokala arbetsgivare. Dessa nätverk och denna lokalkännedom har varit en styrka i integrationsutbildningen och främjat övergången till arbete. Om aktörsstrukturen förändras kan även dessa arbetslivskopplingar försvagas.

Hyvin toimiva alkuvaihe on ratkaiseva tekijä, jonka ansiosta kotoutujat ohjautuvat oikeiden palvelujen piiriin oikeaan aikaan. Närpiön kaupungin kokemusten perusteella voidaan todeta, että monet paikkakunnalle saapuneet kotoutujat tarvitsevat alkuvaiheessa muutakin kuin pelkästään työmarkkinalähtöisen kartoituksen.

Perustavanlaatuisen kielen kehityksen, opiskeluvalmiuksien ja yhteiskuntaorientaation tarve on usein huomattava. Vapaa sivistystyö on käytännössä toiminut tärkeänä täydentävänä tahona tarjoamalla selkeästi suunniteltuja mutta joustavia toimenpiteitä, jotka on mukautettu kunkin yksilön edellytyksiin.

Nykyinen toimintamalli on ollut joustava, nopea ja hyvin paikallisiin tarpeisiin sovitettu, ja se on kyennyt vastaamaan muuttuviin paikallisiin kotoutumistarpeisiin. Tiiviiden työelämäyhteyksien ansiosta koulutukset ovat lisäksi toimineet tärkeänä lisänä työvoimaviranomaisten palveluille tarjoamalla tarkoituksenmukaista kielikoulutusta, joka on tukenut siirtymistä työelämään. Uudistuksen yhteydessä syntyy riski, että tämä paikallisesti räätälöity ja työelämlähtöinen palvelu heikkenee, mikä voi vaikeuttaa työnhakijoiden ja työnantajien kohtaamista.

Palvelujärjestelmän ohjatessa kotoutujan varhaisessa vaiheessa pääasiassa työvoimakoulutukseen valmistavan koulutuksen tarve saatetaan aliarvioida, mikä voi johtaa koko prosessin keskeytymiseen, kotoutumisjaksojen pitenemiseen ja motivaation vähenemiseen. Lisäksi kotoutumisprosessin alkuvaiheessa on ensisijaisen tärkeää, että yksilö kokee tulleen kohdatuksi.

Arvokas tietotaito, kokemus ja paikallinen ankkuroituminen voidaan menettää, mikäli vakiintuneet kotoutumiskoulutuksen toimijat eivät enää voi ylläpitää toimintaansa. Paikallisilla koulutuksenjärjestäjillä on lisäksi ollut vakiintuneet ja toimivat suhteet paikalliseen työelämään ja alueen työnantajiin. Nämä verkostot ja paikallistuntemus ovat olleet kotoutumiskoulutuksen vahvuus ja edistäneet työllistymistä. Mikäli toimijarakenne muuttuu, voivat myös nämä työelämäyhteydet heiketä.

Övriga kommentarer

Sammanfattningsvis bedömer Närpes stad att reformens övergripande mål är relevanta och i huvudsak välmotiverade. För att reformen inte ska leda till ökad marginalisering och sämre övergång till arbetslivet för en bred målgrupp anser vi dock att följande bör beaktas i det fortsatta lagberednings- och genomförandearbetet:

- det fria bildningsarbetets kompletterande roll inom integration bör erkännas och säkerställas i lag även inom det nya systemet,
- reformens konsekvenser för målgrupper med större stödbehov bör följas upp särskilt. Det bör möjliggöras en flexibilitet både med avseende på undervisningsarrangemangen och integrationstiden,
- långsiktiga förutsättningar för svenskspråkig integrationsutbildning bör tryggas även efter övergångsperioden,
- kommunernas och regionernas praktiska erfarenheter och mångåriga kompetens bör tas till vara i genomförandet.

Vi bedömer att dessa faktorer är centrala för att uppnå reformens mål om effektiv integration, ökad sysselsättning och jämlik tillgång till integrationsfrämjande tjänster.

Reformen kan även leda till att folkhögskolenätet i landet förtunnas. Därmed riskerar en flexibel utbildningsaktör — som utgjort en av landets styrkor i olika krissituationer och stärkt befolkningens bildningsnivå på bred front — att försvagas, vilket minskar systemets samlade resiliens.

Yhteenvetona Närpiön kaupunki katsoo, että uudistuksen yleiset tavoitteet ovat asiallisia ja pääosin hyvin perusteltuja. Jotta uudistus ei aiheuttaisi laajan kohderyhmän kohdalla lisääntyntä marginalisoitumista ja vähäisempää työelämään siirtymistä, katsomme kuitenkin, että lain jatkovalmistelussa ja toimeenpanossa tulisi huomioida seuraavat seikat:

- vapaan sivistystyön täydentävä rooli kotoutumisessa tulee tunnustaa ja turvata lailla myös uudessa järjestelmässä,
- uudistuksen vaikutuksia enemmän tukea tarvitseviin kohderyhmiin tulee seurata erityisesti. Joustavuus on mahdollistettava sekä opetusjärjestelyjen että kotoutumisajan osalta,
- ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen pitkän aikavälin edellytykset on turvattava myös siirtymäkauden jälkeen,
- kuntien ja alueiden käytännön kokemus ja vuosien varrella kertynyt osaaminen on hyödynnettävä toimeenpanossa.

Arvioimme, että yllä mainitut tekijät ovat keskeisiä uudistuksen tavoitteiden – tehokkaan kotoutumisen, työllisyyden lisäämisen ja kotoutumista edistävien palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden – saavuttamiseksi.

Uudistus voi johtaa kansanopistoverkoston näivettymiseen maassa. Tällöin riskinä on joustavan koulutusalan toimijan heikkeneminen, mikä vähentää järjestelmän yleistä kriisinkestävyyttä (resilienssiä), sillä kyseinen taho on ollut yksi maamme vahvuuksista erilaisissa kriisitilanteissa ja edistänyt väestömme sivistystasoa kautta linjan.

Närpes stad